

מימי צ'י - במצבים קשים, נמצאה פתרון מציאותי
 How to get out of "dire straits" time

ג ונאום הגבר. כמה דאת אמר קרא גבר. שדומה בלעם לתרנגול כמו שהתרנגול הוא נואף מכל (עי' ברכות כב.) כן בלעם רבע אתונו (סנהדרין קה.). וכמו שהתרנגול יודע העתים (ברכות ס:) כן בלעם יודע לכוין השעה שהקב"ה כועס (שם ז.). וכמו שהתרנגול דרכו לעמוד על רגל אחד (שם) כן בלעם חגר מאחד מרגלו (סנהדרין קה.):

גלתה יהודה מעני ומרב עבדה ג היא יושבה בגוים לא מצאה מנוח כל ירדפייה השיגוה בין המצרים: דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד ד פלישעריה שוממין פהניה נאנתיים בתולתייה נוגות והיא מרי לה: מנחם א' כה א'

(ב) וירא את ישראל שוכן לשבטיו. ראה דגלים מסודרים, ושאין פתחיהן מכוונין זה כנגד זה כדי שלא יעשו היוזק ראייה זה לזה, מיד אמר: מה טובו אוהליך³⁰. נאם הגבר. קרא עצמו, גבר, כי המשיל עצמו לתרנגול היודע לכוין השעות, ואין בעולם מי שיוכל לכוין שעת כעסו של הקב"ה כי אם בלעם בבני אדם³¹, ותרנגול בעופות*, ושניהם שוין בחכמה זו, ואמרו: כי התרנגול קורא שבע פעמים* בלילה, וכן בבלעם מציינו, וישא משלו' שבע פעמים³², והתרנגול נואף מכל העופות*, ולכך לא הוכשרו* התרנגולים לגבי המזבח, וכן בלעם היה נואף, כמו שדרשו רז"ל מן: ההסכן הסכנתי³³, שהוא מלשון: ותהי למלך סוכנת³⁴, וכן היתה עצתו להכשיל את ישראל לזנות בבנות מואב³⁵.

1) פל רדפייה השיגוה בין המצרים' פההיא דתנן דברי פן ננס בסימניו ובמצרניו. דבר אחר פל רדפייה השיגוה בין המצרים' ביומין דעקא משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב שבהם קטב מרירי מצויי

על כל הנביאים (טו), כי אני יודע מתי מדבר עמי ורואה עד סוף כל הדורות. בלעם נקרא הגבר, כמו עד קרות הגבר (טו), כי עט) התרנגול נואף בכל עת עט) כך בלעם רובע אתונו כל עת פ), וכמו התרנגול יודע עתי היום והלילה פ) ויודע לכוין כעס הקב"ה פ) ועומד על רגל אחד וקרבלתו מתהפכת ללובן לית בה שורייקי סומקי וסותם עינו אחת מרוב אימת הכעס, לפני זעמו מי יעמוד (נחום א), כך בלעם יודע דעת עליון העת מתי כועס וחיגר ברגלו אחד פ) לא היה לו עמידה כי אם על רגל אחד וסומא באחת מעינו פ), שתום העין, וכמו שהתרנגול אינו קורא בלילה פחות מזו פעמים, ז' ביום הללתיך (תהלים קיט), כן כאן ז' פעמים וישא משלו, כנגד ז' קולות, קול ה' בכה קול ה' בהדר (שם כט), כי אני יודע איך הקול פ) מתחלק לז' מלאכים הפנימיים פ) שהרי מחזה שדי יחזה.

2) תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחריו וביה"כ מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה ולא היתה קריאת הגבר מנעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל:

תרנגול אומר: בשעה שפא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן, וזלפים פל אילני גן עדן בשמים וקרבנים ומשפחים, ואז גם הוא מתעורר ומשבח.³⁶ בקול ראשון אומר: שאו שערים, ראשיכם, והנשאו פתחי עולם, ויבוא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד, יהוה עוזו וגבור, יהוה גבור מלחמה.³⁷ בקול שני אומר: שאו שערים, ראשיכם, וישאו פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד. מי הוא זה מלך הכבוד, יהוה צבאות הוא מלך הכבוד טלה.³⁸ בקול שלישי אומר: עמדו צדיקים ועסקו בתורה, כדי שיהיה שכרכם כפול לעולם הבא. בקול רביעי אומר: לישועתך, קניתי יהוה.³⁹ בקול חמישי אומר: עד מתי עצל תשבב, מתי תקום משנתך.⁴⁰ בקול ששי אומר: אל תאבה שנה פן תורש, פקח עיניך שבע לחם.⁴¹ בקול שביעי אומר: עת לעשות ליהוה, הפרו תורתך.⁴² פיק עירי

א ב וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח פל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ולבש הכהן מדו בד ומכנסיו בד ולבש על בשרו והקים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח וישמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:

מבלעם הרשע דכתיב ביה ויודע דעת עליון שהיה יודע לכוין אותה שעה שהקב"ה כועס בה והיינו דאמר להו נביא לישראל עמי זכר נא מה יעין בלך מלך מואב וגו' מאי למען דעת צדקות ה' א"ר אלעזר אמר להם הקב"ה לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע שאלמלי כעסתי לא נשתויר משונאיהם של ישראל שריד ופליט והיינו דקא"ל בלעם לבלק כמה אקב לא קבה אל ומה אועס לא ועס ה' מלמד שכל אותן הימים לא ועס, וכמה ועמו רגע וכמה רגע א"ר אבין ואיתימא רבי אבינא רגע כמימריה, ומנא לן דרגע רתח שנא' כי רגע באפו היים ברצונו ואב"א מהבא ה"ב כמעט רגע עד יעבור ועס ואימת רתח אמר אבין בהנך תלת שעו קמייחא כי חורא ברבלתא דתרנגולא וקאי אחר כרעא כל שעתא ושעתא נמי קאי הכי כל שעתא אית ביה שורייקי סומקי בההיא שעתא לית ביה שורייקי סומקי הנא משמיה דר' מאיר בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב מניחים כתריהם בראשיהם ומשתחיים לחמה מיד כועס הקב"ה:

ד) ופשט את בגדיו, אין זו חוכה אלא ררך ארץ"י שלא ילכלך כהוצאת הרשן בגדים שהוא משמש בהם תמיד, בגדים שבישל כהן קדרה לרכו אל ימוזג בהן כוס לרבו"י, לכך: ולבש בגדים אחרים, פתוחין מהם"י. והוציא את הדשן, הצבור כתפוחי" כשהוא רכה ואין מקום למערכה, מוציאו משם, ואין זה חוכה ככל יום, אבל התרומה חוכה ככל יום.

ענין הכעס שאינו הוא מן הבחינות והיתכן ליחס זה אצל יש להבין כי נראה מ הבריאה שיכעוס הקב אך נראה דהנה אנו יום תמיד מעשה ג העולם היתה ע"י הע יבוטל הנברא באורו

לא היתה קריאת הגבר מנעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב אמר קרא גברא רבי שילא אמר קרא תרנגולא

1) 2) 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42)

(ג) וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור. שלשה הן שנאמר בהן נאם הגבר, דוד ושלמה ובלעם. דוד מניין, נאם דוד בן ישי ונאם הגבר חוקם על (שמואל ב כג א) שלמה מניין, דברי אגור בן יקה המשא נאם הגבר לאיתויאל (משלי ל א) בלעם מניין, נאם בלעם בנו בעור. וכולן היו גבורים, כל אחד ואחד באומנותו. דוד אמר נאם הגבר, גבורתו היתה לעמוד בלילות, שנאמר קדמו עיני אשמורות (תהלים קיט, שלמה אמר נאם הגבר, גבורתו היתה להביע חכמה מדעתו, שנאמר וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות (קהלת ב יג). ולא עוד אלא שעשה פייגות לחכמה. למה היו דברי תורה דומין עד שלא בא שלמה, אמר רבנו נחמיה לבאר עמוקה ומימיה ציוני, ולא היה אדם יכול לשנות ממנה, בא פקה אחד וקשר חבל בחבל ופסיקיא בפסיקיא ודלה ממנה ושתה. כך שלמה לא זו ממשל למשל עד שעמד על דברי תורה, וכן הוא אומר מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלגה (משלי כ ה). ואחר כך היא נעשית גלויה לכל כנחל, שנאמר מים עמוקים דברי פי איש נחל נובע מקור חכמה (שם יח ז). בלעם אמר נאם הגבר, גבורתו היתה לכפות את הטובה. כמה טובות עשה יעקב אבינו עם לבן, ואברהם אבינו עם לוט ועם בניו ועם ארם נהרים, והוא הולך לקלל את בניו אין לך כפוי טובה יתר מזה. *על פסוקים*

אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר וכן הנא משמיה דר' עקיבא **לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא למב עביד כי הא דרבי עקיבא דהוה קאזיל באורחא מטא לההיא מתא בעא אושפיזא לא יתבי ליה אמר כל דעביד רחמנא למב אול ובת בדברא והוה בהדיה תרנגולא וחמרא ושרגא אתא זיקא כבייה לשרגא אתא שונרא אכליה לתרנגולא אתא אריה אכליה לחמרא אמר כל דעביד רחמנא למב ביה בליליא אחא גייסא שבייה למתא אמר להו לאו אמרי לנו כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה:**

דע כי אלו ג' דברים הם נגד ג' חלקי האדם שהם הגוף והנפש והשכל. ואלו ג' דברים הם ג' חלקי האדם, כי החמור הוא דומה לגוף שהוא כולו חומר ועליו רוכב הנפש, והתרנגול דומה אל הנפש שהרי התרנגול יש לו יותר נפש מן שאר ב"ח שיש לו הבחנה וכמו שאמרו נותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה, אף כי אין דעת אלא לאדם בלבד מ"מ התרנגול קרוב לנפש השכלית מצד הבחינה שיש לו. ועוד יש לך להבין דבר מופלג כי התרנגול שנקרא גבר הוא דומה לנפש האדם כי הנפש הוא הגבר ותרנגול שהוא גבר הוא לגמרי מתיחס אל הנפש. ועוד יש בזה איך התרנגול הוא לגמרי מתיחס אל נפש האדם והוא דבר חכמה מאד ואין לי להאריך, אבל הפי' הזה ברור כי לא לחנם הנהיגו לשחוט תרנגול בערב יום הכפורים שיהיה תמורת נפשו. והשלישי הוא נר שהוא כנגד השכל שנקרא נר שהוא מאיר לאדם ובכל מקום נקרא השכל נר וכמו שאמרו במסכת שבת בפרק במה מדליקין (כ"ג ב') הזהיר בנר הויין לו בנים ת"ח שנאמר כי נר מצוה ותורה אור, ודבר פשוט שהשכל הוא הנר המאיר לאדם ואין צריך דבר זה ביאור.

עצי שטים עומדים (לעיל כו טו), שעומדים לעולם ולעולמי עולמים, וגם כן לא נפל דבר מהם ביד האויבים, על היפך מה שקרה למקדש שלמה וכליו כמבואר בחרבן בית ראשון על ידי נבחראדני שלא נזכר שם דבר מעיני משכן משה רבנו ע"ה. שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו מיוחסים וצדיקים שברור, ובכן שרחה שכניה במעשי ידיהם, ולא נפל ביד אויבים, אבל מקדש שלמה שהיו עושי המלאכה בו מצורי אף על פי ששרחה בו שכניה נפסדו חלקיו, והוצרך לחזק את כדס הבית, ונפל בסוף הכל ביד אויבים, בית שני ומן המתעסקים בבנינו היו צידונים וצורים, כמבואר בספר עזרא.

כ"כ בכל יום, שמתחדשת הבריאה בצד מה צריכה להיות ע"י העלם וצמצום, וכמו שתמצא בבריאת העולם, שהיתה מצד החסד כמאמר הכתוב (תהלים פ"ט ג') עולם חסד יבנה, לא נזכר בכל הפרשה רק שם אלקים שהוא שם הצמצום, כי אלקים בגמטריא הטבע כידוע, כ"כ בכל יום בבוקר עת תגבורת החסדים כמאמר הכתוב (שם צ"ב ג') להגיד בבוקר חסדך, צריך להיות בחי' הצמצום.

כ"כ יובן למעלה למשכיל שהצמצום והעלם אורו יתברך מהנבראים יקרא בשם כעס, היפוך הרצון שהוא הדיבוק והקירוב, וזהו ואל זועם בכל יום, כי נודע אשר השם אל הוא רחמי' כמאמר המכילתא (הובא ברש"י שמות ל"ד ו') אל אף הוא רחמים שהרי נאמר אלי אלי למה עזבתני ואין אומרים למדת הדין למה עזבתני, ומפאת החסד והרחמים נמשך שזועם בכל יום, והבן:

ואולי לזה רמזו חז"ל במ"ש (בש"ס ברכות וע"ז הנ"ל) ואימת רתח בתלת שעי קמיתא כי חיורא כרבלתא. דתרנגולא כל שעתא ושעתא מהוור חיורא, כל שעתא אית בי' שורייקי סומקי ההיא שעתא לית בי' שורייקי סומקי, כי התרנגול יקרא גבר רומז לגבורות, וע"כ כרבלתו אדומה, שמראה אדום מתיחס למדת הדין, אך מפאת מיוזג הדין ברחמים כל שעתא מיחור חיורא אך אית בי' שורייקי סומקי, והאי שעתא שהיא התגברות החסדים לית בי' שורייקי סומקי וע"כ רתח אז שאלמלא כן הי' נתבטל חידוש הבריאה ממציאותו. ולפי"ז יובן מה שחשב בלעם לקלל את ישראל ולשלוט אז בכשפיו, כי אז היא הסתרת אורו יתברך בהכרח מכל הנבראים ויכול לשלוט הכישוף כנ"ל, וזהו צדקת ה' שלא כעס בכל הימים הללו:

כי טוב בעיני יהוה לברך את ישראל ולא יהלך כפצעים כפצעים לקראת נחשים ונשת אליהם ברה פניו: וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בעור ונאם הגבר שתם העין: נאם שמע אמריאל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: מה טבו אהלך יעקב מה שפנתך ישראל:

כד (א) וירא בלעם כי טוב וגו', אמר איני צריך לבדוק עוד בהקב"ה כי לא יחפוץ לקללם. ולא הלך כפעם בפעם, כאשר עשה שתי פעמים. לקראת נחשים, לנחש אולי יקרה ה' לקראתו כרצונו, אמר: רוצה ואינו רוצה לקללם, אזכיר עוונותיהם והקלה תחול על הזכרת העבירה.

א"תגבר (ב) (ב) פארי לעמד בפקר (א) לעבודת בוראו *בשיהא הוא מעורר (ב) [ב] (ב) השחר: ג (ט) יראוי לכל ירא שמים (י) שיהא מצר ודואג על (יא) תרפן ביתהמקדש: *על איל סטן אל*

9

ג ונאום הגבר. כמא דאת אמר קרא גבר. שדומה בלעם לתרגול כמו שהתרגול הוא נואף מכל (עי' ברכות כב.) כן בלעם רבע אתונו (סנהדרין קה.) וכמו שהתרגול יודע העתים (ברכות ס:) כן בלעם יודע לכיון השעה שהקב"ה כועס (שם ז.) וכמו שהתרגול דרכו לעמוד על רגל אחד (שם) כן בלעם חגר מאחד מרגלו (סנהדרין קה.):

כ"ג ה"א כ"ג

(ב) וירא את ישראל שוכן לשבטיו. ראה דגלים מסודרים, ושאינן פתחיהן מכוונין זה כנגד זה כדי שלא יעשו היזק ראייה זה לזה, מיד אמר: מה טובו אוהליך³⁰. נאם הגבר. קרא עצמו, גבר, כי המשיל עצמו לתרגול היודע לכיון השעות, ואין בעולם מי שיוכל לכיון שעת כעסו של הקב"ה כי אם בלעם בבני אדם³¹, ותרגול בעופות*, ושניהם שוין בחכמה זו, ואמרו: כי התרגול קורא שבע פעמים* בלילה, וכן בבלעם מצינו, וישא משלו' שבע פעמים³², והתרגול נואף מכל העופות*, ולכך לא הוכשרו* התרגולים לגבי המזבח, וכן בלעם היה נואף, כמו שדרשו רז"ל מן: ההסכן הסכנתי³³, שהוא מלשון: ותהי למלך סוכנת³⁴, וכן היתה עצתו להכשיל את ישראל לזנות בבנות מואב³⁵. כ"ג

10

על כל הנביאים עו), כי אני יודע מתי מדבר עמי ורואה עד סוף כל הדורות. בלעם נקרא הגבר, כמו עד קרות הגבר עו), כי עט) התרגול נואף בכל עת עט) כך בלעם רובע אתונו כל עת פ), וכמו התרגול יודע עתי היום והלילה פ) ויודע לכיון כעס הקב"ה פ) ועומד על רגל אחד וכרבלתו מתהפכת ללובן לית בה שורייקי סומקי וסותם עינו אחת מרוב אימת הכעס, לפני עזמו מי יעמוד (נחום א), כך בלעם יודע דעת עליון העת מתי כועס וחיגר ברגלו אחד פ) לא היה לו עמידה כי אם על רגל אחד וסומא באחת מעיניו פ), שתום העין, וכמו שהתרגול אינו קורא בלילה פחות מז' פעמים, ז' ביום הללתיך (תהלים קיט), כן כאן ז' פעמים וישא משלו, כנגד ז' קולות, קול ה' בכח קול ה' בהדר (שם כט), כי אני יודע איד הקול פ) מתחלק לו' מלאכים הפנימיים פ) שהרי מחזה שדי יחזה.

כ"ג ח"א כ"ג

תרגול אומר: בשעה שבא הקדוש ברוך הוא אצל הצדיקים בגן עדן, זולפים כל אילני גן עדן בשמים ומרנגים ומשפחים, ונא גם הוא מתעורר ומשפח.¹ בקול ראשון אומר: שאו שערים, ראשיכם, והנשאו פתחי עולם, ונבוא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד, יהוה עוזו וגבור, יהוה גבור מלךמה.² בקול שני אומר: שאו שערים, ראשיכם, ושאו פתחי עולם, ונבא מלך הכבוד. מי הוא זה מלך הכבוד, יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה.³ בקול שלישי אומר: עמדו צדיקים ועסקו בתורה, כדי שיהיה שרכם כפול לעולם הבא.

בקול רביעי אומר: לישועתך, קניתי יהוה.⁴ בקול חמישי אומר: עד מתי עצל תשפב, מתי תקום משנתך.⁵ בקול ששי אומר: אל תאבה שנה פן תנרש, פקח עיניך שבע לךם.⁶ בקול שביעי אומר: עת לעשות ליהוה, הפרו תורתך.⁷ פ"ג ע"ג

11

וכמה ועמו רגע וכמה רגע אחר *מחמשת רבוא ושמונת אלפים וששנה מאות וששנים וששנה בשעה זו היא רגע *ואין כל בריה יכולה לכיון אותה שעה חוץ מלמד שהיה יודע לכיון אותה שעה שהקב"ה כועס בה והיינו דאמר להו נביא לישראל ע"מ זכר נא מה יעין בלך מלך מואב וגו' מאי פ"מ עין דעת צדקות ה' א"ר אלעזר אמר להם הקב"ה לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע שאלמלי כעסתי לא נשתיר משונאיהם של ישראל שריד ופליט והיינו דקא"ל בלעם לבלק כ"ה אקב לא קבה אל ומה אועם לא ועם ה' מלמד שכל אותן הימים לא ועם. וכמה ועמו רגע וכמה רגע א"ר אבין ואיתמא רבי אבינא רגע כמיומיה, ומנא לן דרגע רתח שנא' כי רגע באפו חיים ברצונו ואב"א מהכא ר"ה כמעט רגע עד יעבור ועס ואימת רתח אמר אב"י בהנך תלת שעי קמיייתא כי חורא כרבלתא דתרגולא וקאי אחד כרעא כל שעתא ושעתא נמי קאי הכי כל שעתא אית ביה שורייקי סומקי בההיא שעתא לית ביה שורייקי סומקי תנא משמיה דר' מאיר בשעה שהחכה וזרדת וכל מלכי מורח ומערב מנודים כתריהם בראשיהם ומשתחיים לחמה מיד כועס הקב"ה:

12

ולכאורה יש להבין מהו ענין הכעס שאינו ח"ו כפשוטו, כי הכעס הוא מן הבחינות הרעות שבנפש האדם, והיתכן ליחס זה אצל תמים דעות חלילה. גם יש להבין כי נראה מדברי הש"ס שזהו מסדר הבריאה שיכעוס הקב"ה בכל יום, ולמה זה: אך נראה דהנה אנו אומרים המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכמו שבריאת העולם היתה ע"י העלמות וצמצומים לבל יבוטל הנברא באורו יתברך. פ"ג ח"א כ"ג

כ"ג ח"א כ"ג

1

גלתה יהודה מעני ומרב עבדה היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח פלרדפיה השיגיה בין המצרים: דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד פלשעריה שוממין כהניה נאנתים בתולתיה נוגות והיא מרה לה: מנא א"ב א"ו

15

(ב) וירא את ישראל שוכן לשבטיו. ראה דגלים מסודרים, ושאינן פתחיהן מכוונין זה כנגד זה כדי שלא יעשו היזק ראייה זה לזה, מיד אמר: מה טובו אוהליך³⁰. נאם הגבר. קרא עצמו, גבר, כי המשיל עצמו לתרגול היודע לכיון השעות, ואין בעולם מי שיוכל לכיון שעת כעסו של הקב"ה כי אם בלעם בבני אדם³¹, ותרגול בעופות*, ושניהם שוין בחכמה זו, ואמרו: כי התרגול קורא שבע פעמים* בלילה, וכן בבלעם מצינו, וישא משלו' שבע פעמים³², והתרגול נואף מכל העופות*, ולכך לא הוכשרו* התרגולים לגבי המזבח, וכן בלעם היה נואף, כמו שדרשו רז"ל מן: ההסכן הסכנתי³³, שהוא מלשון: ותהי למלך סוכנת³⁴, וכן היתה עצתו להכשיל את ישראל לזנות בבנות מואב³⁵. כ"ג

2

כל רדפיה השיגיה בין המצרים פההיא דתנן דכרי פן ננס בסמניו וכמצרניו. דבר אחר כל רדפיה השיגיה בין המצרים פיומין דעקא משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב שבהם קטב מריי מצוי מנא יכ"ב

16

מתני *בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחוריו וביה"ב מחצות וברגלים מאשמורה הראשונה ולא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל:

(ד) ופשט את בגדיו, אין זו תוכה אלא רך ארץ¹ שלא ילכלך בהוצאת הדרשן בגדים שהוא משמש בהם תמיד, בגדים שבישל בהן קדרה לרכו אל ימווג בהן כוס לרכו², לכך: ולכש בגדים אחרים, פחותין מהם³. והוציא את הדרשן, הצבור בתפוח⁴ כשהוא רכה ואין מקום למערכה, מוציאו משם, ואין זה תוכה ככל יום, אבל התרומה חוכה ככל יום.

17

בספר ר' יהודא ברדילי משום דתנא בפ"ק דיומאי¹ ככל יום היו תורמין המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחוריו, וביום הכפורים מחצות, וברגלים מאשמורה הראשונה, וכשזכר הקב"ה אותן עונות שהיו משמשין לפניו במקדש בסוף משמורה ראשונה ובחצי הלילה ובתחלת האחרונה כביכול אין שמחה לפניו

18

לא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיתה עזרה מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב אמר קרא גברא רבי שילא אמר קרא תרגולא

19

וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: וישא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העין: נאם שמע אמריאל ד אשר מחנה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: מה שבו אהלך יעקב ה משפנתך ישראל: